

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

В И С Н О В О К

до проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України, Цивільного процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України та інших законодавчих актів щодо здійснення судочинства під час дії воєнного чи надзвичайного стану та врегулювання спорів за участі судді» (реєстр. № 8358 від 13.01.2023)

Комітет Верховної Ради України з питань цифрової трансформації розглянув на своєму засіданні 10 квітня 2023 року (протокол № 97) проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України, Цивільного процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України та інших законодавчих актів щодо здійснення судочинства під час дії воєнного чи надзвичайного стану та врегулювання спорів за участі судді», (реєстр. № 8358 від 13.01.2023), внесений народними депутатами України Бабієм Р.В., Вельможним С.А. та іншими.

Згідно з пояснювальною запискою законопроект розроблено з метою запровадження дієвих механізмів здійснення судочинства в умовах воєнного чи надзвичайного часу. Для досягнення зазначеної мети у проекті Закону пропонується внести до Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС), Цивільного процесуального кодексу України (далі – ЦПК), Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК) зміни, в яких передбачається, зокрема:

можливість здійснення повноважень секретаря судового засідання іншими працівниками апарату суду та дистанційно;

запровадження повідомлення учасників судового процесу про розгляд справи на відомі засоби комунікації цих учасників, зокрема, телефонограмою, СМС повідомленням, електронною поштою, повідомленням у месенджерах або через оголошення на офіційному веб-порталі судової влади України;

визначаються особливості процедури врегулювання спору за участю судді.

Крім того, законопроектом пропонується викласти статтю 3 Закону України «Про доступ до судових рішень» у новій редакції, згідно з якою передбачити право судді вносити до Реєстру всі судові рішення і окремі думки суддів, викладені у письмовій формі, дистанційно поза межами приміщень суду, в тому числі поза робочим часом, за умови якщо буде забезпечено безпеку доступу до автоматизованої системи документообігу суду з використанням власного кваліфікованого електронного підпису судді. Положення про умови та порядок дистанційного доступу суддів до автоматизованої системи документообігу суду затверджуються Державною судовою адміністрацією України за погодженням з Вищою радою

правосуддя, а за умови відсутності повноважного складу Вищої ради правосуддя, визначеного статтею 131 Конституції України - за погодженням з Радою суддів України.

Розглянувши законопроект в межах предметів відання, члени Комітету зазначають наступне.

Проектом Закону передбачено доповнення новою статтею 128-1 ЦПК, новою статтею 120-1 ГПК, новою статтею 131-1 КАС, яка передбачає, що суд під час дії воєнного чи надзвичайного стану може викликати або повідомляти учасників справи та інших учасників судового процесу, які не мають офіційної електронної адреси, про дату, час і місце першого судового засідання у справі на відомі засоби комунікації цих учасників, зокрема, телефонограмою, СМС повідомленням, електронною поштою, повідомленням у месенджерах. У випадку неможливості забезпечити повідомлення такими способами – через оголошення на офіційному веб-порталі судової влади України (з посиланням на веб-адресу відповідної ухвали суду в Єдиному державному реєстрі судових рішень).

Слід зазначити, що надсилання судових викликів та повідомлень вищезазначеними способами може бути унеможливлене (наприклад, через пошкодження ліній електропередачі, ліній зв'язку, хакерські атаки, відключення світла, знаходження особи в районі проведення бойових дій або на тимчасово окупованій території, що не забезпечує її вільний та безперебійний доступ до мережі інтернет або доступність мобільного зв'язку) а, отже, суттєво ускладнюється можливість своєчасного отримання чи ознайомлення учасників судового провадження з відповідним викликом або ненадходження до суду підтвердження про їх отримання учасниками судового процесу та, як наслідок, інформування їх неналежним чином.

Враховуючи це, вважаємо за доцільне у проекті Закону включити норму, якою передбачити, що судові виклики та повідомлення надсилаються учасникам судового процесу за наявності поданої ними до суду відповідної заяви із зазначенням номера мобільного телефону у міжнародному форматі та технічної можливості отримувати СМС-повідомлення і повідомлення у месенджерах.

Щодо сповіщення на офіційному веб-порталі судової влади України, то необхідно враховувати, що в умовах воєнного стану доступ до реєстру судових рішень здійснюється в тестовому (обмеженому) режимі з метою запобігання загрозам життю і здоров'ю суддів та учасників судового процесу. У разі виявлення ознак кіберзагрози, доступ до реєстру або окремих рішень у ньому може бути обмежено.

Також повідомляємо про неузгодженість між собою положень частини 1 та частини 9 нової редакції статті 203 ЦПК. Зокрема, у її частині 1 зазначено, що суддя, сторони та їх представники мають право брати участь в нарадах у режимі відеоконференції в порядку, визначеному ЦПК, у тому числі поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів, а у частині 9 зазначається, що під час врегулювання спору за участю судді забороняється використовувати портативні аудіотехнічні пристрої, а також здійснювати фото- і кінозйомку, відео- та звукозапис, транслювати перебіг процедури в мережі Інтернет.

Комітет зауважує, що проведення врегулювання спору у режимі відеоконференції поза межами приміщення суду з використанням власних технічних засобів не може забезпечити належним чином від витоку інформації про хід та

результати врегулювання спору за участю судді. Встановлена заборона використовувати портативні аудіотехнічні пристрої, а також здійснювати фото- і кінозйомку, відео- та звукозапис тощо має на меті попередження незаконного збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди зумовлена положенням ст. 32 Конституції України, відповідно до якої не допускається збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди, крім випадків визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини.

Аналогічні зауваження стосуються також відповідних положень статті 186 КАС (у редакції проекту).

Крім того, проектом Закону пропонується, зокрема, внести зміни до частини третьої статті 3 Закону України «Про доступ до судових рішень», якими передбачити, що судді мають право вносити до Єдиного державного реєстру судових рішень всі судові рішення і окремі думки суддів, викладені у письмовій формі, дистанційно поза межами приміщень суду, в тому числі поза робочим часом, за умови якщо буде забезпечено безпеку доступу до автоматизованої системи документообігу суду з використанням власного кваліфікованого електронного підпису судді.

Як вбачається з пояснювальної записки до проекту Закону, метою його прийняття є запровадження дієвих механізмів здійснення судочинства в умовах воєнного чи надзвичайного часу, зокрема, шляхом забезпечення для суддів можливості дистанційного доступу до системи електронного документообігу суду. Отже, враховуючи мету прийняття проекту Закону, пропонуємо у запропонованих положеннях передбачити, що такі зміни запроваджуються на час дії воєнного чи надзвичайного стану.

Народні депутати-члени Комітету звертають увагу на необхідності розроблення надійного технічного забезпечення, яке зможе запобігти втручанням в автоматизовану систему сторонніми особами чи несанкціонованій зміні користувача в системі.

Враховуючи наведене, за результатами обговорення Комітет ухвалив рішення:

1. Рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань правової політики врахувати висловлені зауваження при підготовці та розгляді проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу адміністративного судочинства України, Цивільного процесуального кодексу України, Господарського процесуального кодексу України та інших законодавчих актів щодо здійснення судочинства під час дії воєнного чи надзвичайного стану та врегулювання спорів за участі судді», (реєстр. № 8358 від 13.01.2023), внесений народними депутатами України Бабієм Р.В., Вельможним С.А. та іншими.

2. Направити висновок Комітету про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету Верховної Ради України з питань правової політики.

Голова Комітету

М. КРЯЧКО